

80/1

ČTVRTLETNÍK

**Společnost pro podporu lidí
s mentálním postižením v ČR, o. s.**
okresní organizace Trutnov

Víkendový pobyt Penzion Hájozna, Mostek, 2008

Milí členové, nečlenové,
drazí spolupracovníci a sympatizanti,
vážení přátelé,

jaro je tu. Jaro se polehoučku přiblížilo až sem k nám. Už jsme v to ani nedoufali a malinko i hlavu ztráceli v posledních náparech březnového sněhu, ale zdá se, že zima již opravdově opouští náš kraj a předává svou správu jaru.

Pomalinku a nasměle se tak znovu vkrádá do našich životů to důvěrné roční období naplněné nezměrnou lehkostí, hravostí; období s přemírou nových nápadů a sil vykvetlých na záhonech (na truhlících) našich hlav a srdcí, a to vše dává tušit v práci veselým a plodným časům.

Než se vše ale dosytosti zazelená, než první pampelišky pod nápory sílicího slunka rozvinou své těžké zlaté hlavy, rádi bychom Vás seznámili s tím, čím prošlo naše sdružení v časech uplynulší zimy. A málo toho opravdu nebylo...

Viktor

**Úvodní
slovo
jednoho
z nás**

**Víkend
na Dušnici**

Chtěla bych se s Vámi podělit o nezapomenutelné zážitky z posledního lednového víkendu, který jsme trávili společně na chalupě na Dušnici nedaleko mého bydliště Vysokého nad Jizerou.

Na návštěvu přijelo 10 obyvatel ÚSP Hajnice a k tomu 8 dalších kamarádů dobrovolníků.

Byl to neobyčejný víkend. I když jindy v lednu panuje všude sníh a mráz, s námi si počasí pohrávalo. V pátek pršelo, v sobotu svítilo teplé sluníčko jako na jaře a v neděli poletoval sníh, nic nám ale nezabránilo v tom, abychom se dobře bavili. Páteční večer se slavily hned troje narozeniny, pro oslavence jsme si připravili zálužné úkoly, až po jejich zvládnutí se dostavili gratulanti i s dárečky, nechyběly ani narozeninové dorty, na kterých jsme si všichni pochutnali při sobotní kávičce.

Sobota byla na motivy vysoké pověsti o místním uhlíři a kostelníkovi Havlasu Pavlatovi, který si jedné třeskuté zimy při pálení dřeva v milíři ochočil medvěda, a zbavil tak město nebezpečného zvířete. V doprovodu samotného Havlase Pavlaty a s jeho poutavým vyprávěním, jak se to všechno tenkrát událo, jsme se vydali do nedalekého lesa hledat medvědí úkryt. Měli jsme štěstí, že bylo takové teplé počasí, pod jednou skálou jsme slyšeli podivné mručení a tušili jsme, že by to mohl být probouzející se medvěd. Na sladké piškoty jsme ho vylákali z brlohu, vyslechli jsme od Havlase Pavlaty celou pověst, a protože byl medvěd hodně unavený a ospalý, rozloučili jsme se a nechali jsme ho znovu usnout zimním spánkem. Po setkání s Havlasem Pavlatou a medvědem jsme se plni dojmů vrátili do chalupy, kde jsme se pustili do výtvarných hrátek, abychom zvěčnili obraz medvěda na papír

pečného zvířete. V doprovodu samotného Havlase Pavlaty a s jeho poutavým vyprávěním, jak se to všechno tenkrát událo, jsme se vydali do nedalekého lesa hledat medvědí úkryt. Měli jsme štěstí, že bylo takové teplé počasí, pod jednou skálou jsme slyšeli podivné mručení a tušili jsme, že by to mohl být probouzející se medvěd. Na sladké piškoty jsme ho vylákali z brlohu, vyslechli jsme od Havlase Pavlaty celou pověst, a protože byl medvěd hodně unavený a ospalý, rozloučili jsme se a nechali jsme ho znovu

usnout zimním spánkem. Po setkání s Havlasem Pavlatou a medvědem jsme se plni dojmů vrátili do chalupy, kde jsme se pustili do výtvarných hrátek, abychom zvěčnili obraz medvěda na papír

přesně tak, jak jsme ho viděli a jak jsme nejlépe dovedli.

Celým víkendem se prolínalo nekončící karaoke, o zpěváky a zpěvačky nebyla nouze – kdo by si nechtěl zazpívat do mikrofonu před tak skvělým publikem. Prostě a krátce – byl to jeden z hodně vydařených víkendů!!!

Autor: Kouci

V sobotu 23. února 2008 jsme pořádali ve spolupráci s Diakonií ČCE ve Dvoře Králové n. L. již pátý „Společenský ples“. K tanci i poslechu nám hrála skupina START pod vedením Dráži Kejzlarové. **Ples SPMP a Diakonie**

O dobrou zábavu se postaralo i taneční vystoupení mladých děvčat. Ani v tomto roce nás nezklamali různí sponzoři, kteří nám dle svých možností přispěli do naší tomboly. Letošní ples byl rekordní nejen návštěvností, ale i počtem cen v tombole. Že se opravdu vydařil, o tom svědčí to, že se již někteří přítomní zajímali o termín dalšího plesu. Tato informace jim však nemohla být poskytnuta, protože zda

se bude ples konat, záleží na novém majiteli Zábavního centra Zálabí – Kata Pilníkov.

Autor: Jířa

Ve čtvrtek, 28. února 2008, jsme se vypravili na výlet do Úpice. Vzali jsme 3 kamarády z ÚSP Hajnice a 5 z Oranžového domu Trutnov. Prošli jsme si náměstí a příjemně poseděli a popovídali si v tamní cukrárně. A pak nás čekal velký kulturní zážitek! V úpickém kině Mír od 17:30 hod promítali novou českou tragikomedii „Chyťte doktora“. V hlavní roli se premiérově představil Michal Malátný a v dvojroli

Návštěva kina

jeho manželky i milenky zazářila Tatiana Vilhelmová. Měli jsme skvělý výhled z první řady na balkóně, takže jsme si nerušeně užívali krás maloměstského kina. A že jsme se při filmu nasmáli! Bylo to nejen milé odpoledne, ale i příjemně strávený večer.

Autor: Gagi

Pyžamová oslava na Hájence

Ve dnech 29. - 30. března 2008 se uskutečnila menší akce na

Hájence na Mostku za účelem oslav členů našeho sdružení. Nebylo toho málo, hned dvojě narozeniny a čtvery svátky! Pozvání přijalo pět kamarádů z Oranžového domu Trutnov a jeden z ÚSP Hajnice a ještě několik kamarádů dobrovolníků. Oslava v duchu „pyžamové párty“ vypukla už

v brzkých odpoledních hodinách, to abychom pak znavení mohli dotancovat přímo do postele. :-)

Po celou dobu jsme se výborně bavili zpíváním a povídáním vzkazů do mikrofonu, pantomimickou hrou předvádějící známé TV pořady a samo sebou nekonečným tancem.

Večer nám byl zpestřen scénkou o výcviku nevyčvičitelných psíků, která nám odhalila skutečnost o psím životě. :-)

Po náročných oslavách jsme si dopřáli o trochu delší spánek a maličko pozdější ranní stávání. Byl slunečný jarní den, a tak jsme se ještě před obědem vydali prozkoumat skryté krásy okolí Hájanky. V lese jsme

načerpali energii a z posledních zbytků sněhu si zahráli kouličkovanou. Po návratu na Hájanku jsme u kafe ochutnali dortíky oslavenců a shlédli vydařené fotky z předešlého večera.

Musím podotknout , že se oslavy i celý víkendový pobyt vydařil, ostatně velké množství povedených fotografií a nezapomenutelné zážitky jsou toho důkazem. Už teď se těším na další setkání s vámi! :-)

Autor: Pavlínka L.

Redakce čtvrtletníku se též přidává ke gratulantům a všem oslavencům přeje vše nejlepší.

Kde byste neměli chybět

V dnešní poněkud uspěchané době je občas problém naplánovat si ten malý zbytek volného času. No řekněte, nestalo se Vám, že jste se dozvěděli o nějaké té vydařené akci až od jejich účastníků, a to navíc až poté, co už dávno proběhla? Nemrzelo Vás, že jste o ní nevěděli nebo jste na ni úplně zapomněli? Aby se toto nestávalo, nebo alespoň se toto stávalo co možná nejméně, připravili jsme si pro Vás stručný přehled akcí připravovaných na další – v případě tohoto vydání druhé – čtvrtletí.

Plánované akce na II. čtvrtletí

Datum	Místo	Název akce
24. 4. 2008	Praha	Koncert „Chceme žít s vámi“
30. 4. 2008	Hajnice	Pálení čarodějnic
30. 4. 2008	Mostek	Večerní rej čarodějnic
6. - 8. 6. 2008	Dlouhé Rzy v Orlických horách	Předtáborové setkání
8. 6. 2008	Praha	„Senátorky“

Koncert „Chceme žít s vámi“

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o. s. (SPMP), okresní organizace Trutnov, opět pořádá zájezd do Prahy na třináctý ročník charitativního koncertu s názvem „**Chceme žít s vámi**“, který každoročně připravuje Nadace Nova pro děti a dospělé s mentálním postižením z celé ČR.

Ústavu sociální péče Hajnice - barevné domky nabízíme 32 volných míst (pro uživatele z ÚSP i Oranžového domu, včetně doprovodů), dalších 11 míst je k dispozici pro děti z Dvorské základní školy a další naše členy. Akce se koná 24. dubna 2008 (čtvrtek) v pražské O₂ Aréně. Přepokládaný odjezd autobusem (hrazen SPMP) do Prahy je kolem 10:00 hod (čas bude upřesněn dle nástupních zastávek). Návrat z Prahy je plánován mezi 19:00 a 20:00 hod (odjezd z Prahy kolem 17:00 hod). Kontaktní osobou pro tuto akci je:

Jitka Punnerová (SPMP), tel.: +420 607 153 682,
e-mail: JitkaPunnerova@seznam.cz

Samotný koncert začíná od 14:00 hod, potrvá do cca 16:30 hod. V programu, který již tradičně bude uvádět moderátorská dvojice Adéla Brousková Gondíková a Dalibor Gondík, vystoupí celá řada známých umělců, např. Karel Gott, Iveta Bartošová, Petr Kolář, Michal David, Heidi Janků, skupina Maxim

Turbulenc a mnoho dalších hvězd. Nebudou chybět ani někteří finalisté X Faktoru a taneční vystoupení dětí z dětského domova Severní Terasa v Ústí nad Labem, které se staly vítězi pražského finále celoroční akce pro děti z dětských domovů nazvané "Hejbejte se a zpívejte s Hankou".

Záznam z koncertu bude vysílán televizí Nova v neděli 4. května 2008 odpoledne.

Na středeční odpoledne, 30. dubna 2008, plánujeme, že pomůžeme s přípravami a pálením čarodějnic pro uživatele Ústavu sociální péče Hajnice - barevné domky, které proběhne u ohniště v areálu ústavu. Určitě nebudou chybět skutečné čarodějky, soutěže, opékání párků, nějaké dobroty a také taneček při hudbě.

Kontaktní osobou pro tuto akci a případnou výpomoc je Gábina Grulichová.

Pálení čarodějnic

S datem 30. dubna je spojen každoroční rej čarodějnic a čarodějů, prostě veškeré té magické společnosti. Ani tento rok by neměl být výjimkou, a tak si, prosím, všichni oprašte svá létající košťátka, vysavače či jiné dopravní prostředky, slavnostně se ustrojte a vyražte směr Mostek.

Protože to máme my původně mostkoví obyvatelé nyní pracující v Praze k vám trochu dále, je předpokládán sraz čarodějnictva plánovaný až na osmou hodinu večerní. O co později začneme, o to déle ale budeme moci řídit...

Po nezbytné kontrole docházky, která proběhne v bytě Janky a Jiříka Vodníkových (Mostek, hala), je v cca 20:30 hod naplánován přesun na cílové místo sletu – nově získaný pozemek nedaleko hřbitova (to aby to mělo tu správnou strašidelnou atmosféru...). Tam by mělo u ohniště probíhat řádění a soutěžení v nejrůznějších čarodějnických disciplínách, hladovci budou moci potrápít nad ohněm i nějaké ty špekáčky.

Hřebem večera by měl být velký ohnivý magický ohňostroj na tamním fotbalovém hřišti. Po jeho shlédnutí (a dohašení všech během večerního rejdní vzniklých požárů) bude následovat přesun zpátky na halu, kde bude zábava pokračovat dokud neusneme.

Během čtvrtletního volného dne je možno ještě vyrazit někam do okolí (např. Labe, Pecka či Netopýří skály).

Večerní rej čarodějnic

Bližší informace poskytne Janka Čudejková, resp. Budou zozeslány e-mailem s týdením předstihem.

Před- táborové setkání

Ještě než se vypravíme na náš "velký" letní tábor, rozhodli jsme se okouknout nové tábořiště, kterým se pro letošek stává Rekreační zařízení Astra, Dlouhé Rzy v Orlických horách.

Vedoucí, kteří se již pilně připravují na čtrnáctidenní sportovně-rehabilitační pobyt, to aby pro táborníky připravili skutečně zajímavý program, se tam sejdou již o jednom červnovém víkendu, a to od 6. do 8. června 2008.

Chceme se seznámit s areálem i okolím a rozpracovat téma táborové hry, která se vždy prolíná celým naším táborem. Pro letošek zvítězily "Strašidla a strašidelné bytosti", protože my máme pro strach uděláno! :-)

Senátorky

Nadační fond Cesta naproti, který řadu let připravuje nejrůznější projekty pro zdravotně postižené a pro veřejnost, nás zve 8. června 2008 (v neděli), od 10 do 15 hodin do areálu kolejí ČVUT, Na Lysině 12, Praha 4, na již **11. ročník sportovní putě "Senátorky"**.

Děti budou moci závodit v desetiboji netradičních disciplín (nebo jen stejně jako dospělí „ochutnají“ sporty, které jim nejsou běžně dostupné – cyklistické, běžecké a veslařské trenažéry, jízdy zručnosti speciálních kol, koloběžek a vozíčků, šipky, lukostřelba,...).

Pro ty, kteří nejsou šikovní na sport, je připraven celodenní zábavný doprovodný program s mnoha atrakcemi (ukázky záchranných akcí policie, potápěčů a hasičů – skoky do plachty či jízdy rukávem, policie na koních, letečtí a lodní modeláři, keramika a malování na dřevo, sklo a kameny, hudební produkce po celý den) a zajímavými hosty (moderátor Aleš Háma, besedy a autogramiády se sportovci a umělci), kteří budou nejen rozdávat autogramy, ale i sportovat s dětmi.

Pro účastníky by mělo být zajištěno i občerstvení, zdravotní dozor a samozřejmě bezbariérový přístup (včetně WC), místo pro parkování autobusů i automobilů. Připraveny budou ceny pro vítěze desetiboje a dárky pro všechny.

Bližší informace poskytované organizátorem akce jsou dostupné na webových stránkách www.cesta-naproti.cz.

V případě zájmu o tuto akci je vhodné svou účast včetně přibližného počtu dětí (aby pro všechny děti byly připraveny dárky) nahlásit prostřednictvím kontaktů uvedených taktéž na zmíněných stránkách.

Sdružení SPMP má možnost zajistit doprovod čtyřem svým členům. Podrobnější informace k účasti těchto čtyř členů SPMP lze získat u Viktora Janaty a Jany Čudejkové.

V této části čtvrtletníku bych se s Vámi dnes ráda podělila o pár postřehů ze světa sociální legislativy. Budu se snažit mnohdy nezáživné paragrafy trochu polidštit a budu ráda, když Vám jednou budou inspirací ve Vaší práci či utváření názoru.

Způsobilost k právním úkonům V tomto vydání čtvrtletníku bych se ráda věnovala tématu Omezení či zbavení způsobilosti k právním úkonům – často veřejností nazýváno jako „člověk nesvéprávný“ – u lidí s mentálním postižením.

Co to tedy znamená?

Nejdříve si musíme uvědomit, že každý občan ČR má garantována základní práva a svobody již v Ústavě. Tedy člověk s mentálním postižením má zajištěna svá základní práva a svobody ve stejném rozsahu jako běžný občan bez postižení, ať je zbaven či omezen ve způsobilosti k právním úkonům či nikoli. V žádném případě to neznamena, že jsou tito lidé zbaveni způsobilosti mít práva.

V čem je rozdíl mezi lidskými právy a právními úkony?

Lidská práva

Způsobilost k základním lidským právům:

- ✓ nemůže být nikým a ničím omezena, ani z důvodu duševní poruchy,
- ✓ v oblasti lidských práv, kde se nejedná o právní úkon, nerozhoduje opatrovník,

Příklady základních lidských práv, které nejsou právním úkonem: vybrat si přátele, mít partnera či partnerku; volně se pohybovat, jít kam chci; mít kontakt s rodinou, přijímat návštěvy; dostávat odměnu, jsem-li zaměstnán; zvolit si, co chci dělat ve svém volném čase; vybrat si, co budu jíst, co si vezmu na sebe; rozhodnout se, zda budu kouřit či pít alkohol apod.

Právní úkony

Způsobilost k právním úkonům:

- ✓ může být omezena v důsledku duševní poruchy, která není jen přechodná,
- ✓ soud rozhodne, zda omezí způsobilost (osoba je schopna činit některé právní úkony) nebo zbaví způsobilosti (osoba ne

- ní schopna činit žádné právní úkony) ,
- ✓ v případě omezení nebo zbavení způsobilosti činí úkony opatrovník (též stanoven soudem) ,
  - ✓ při omezení způsobilosti osoba činí právní úkony v rozsahu daném soudem .

Příklady právních úkonů: souhlas s lékařským zákrokem, sjednání půjčky, udělení plné moci, podpis smlouvy (např. o poskytování sociálních služeb), prodej čehokoliv (i starého jízdního kola), nákup čehokoliv (např. televizoru, ale i běžný nákup v obchodě či nákup jízdenky, a to i její označení v MHD).

Způsobilost k právním úkonům označuje schopnost činit sám za sebe právní úkony. Způsobilost nabývá člověk dle českého právního řádu v plném rozsahu zletilostí (dovršením 18 let), případně uzavřením manželství. Nezletilí mají způsobilost jen k takovým právním úkonům, které jsou přiměřené jejich věku a rozumové vyspělosti. Způsobilost předpokládá určitou psychickou vyspělost, která obsahuje složku rozumovou a volní. V některých případech však člověk této psychické vyspělosti nabude pouze v určité míře – omezené míře. To je i případ lidí s mentálním postižením.

Občanský zákoník stanoví, v jakých případech je možné člověka zbavit či omezit způsobilost k právním úkonům. Ovšem samotná existence duševní poruchy (zvláště lehčí) by neměla být automatickým důvodem pro omezení či zbavení způsobilosti. Vždy musí být pečlivě zvažována individuální situace konkrétní osoby a konkrétní vliv postižení na schopnost spolehlivě se rozhodovat v každodenním životě.

Návrh na zahájení řízení k soudu může podat kdokoli, většinou jsou to rodinní příslušníci, poskytovatelé sociálních služeb, orgán stání správy, ale i osoba, o jejíž způsobilosti má soud rozhodnout. Soud rozhoduje na základě znaleckých posudků. Ovšem to by měly být jen jedny z důkazů, další důkazy by měl soud získat z výpovědí pečujících osob a hlavně osoby, která je posuzována, což zatím proniklo jen k osvědčeným soudům.

Trocha statistiky

Dle analýzy neziskové organizace SKOK ubývá osob se zbavením způsobilosti a více je lidí s omezenou způsobilostí (červenec 2007). V minulosti lidé s mentálním postižením (zvláště žijící v ÚSP) byli automaticky zbavováni způsobilosti k právním úkonům, což narušovalo jejich možnou seberealizaci.

Na závěr je nutno říci, že **omezení způsobilosti má za cíl člověka chránit, ne omezovat!**

(uvedené informace jsem čerpala z příručky Lidská práva v každodenním životě lidí s mentálním postižením, autor Jiří Sobek a kol., 2007; z příručky Od paragrafů k lidem, SKOK 2007; z přednášky PaedDr. Evy Brožové a Bc. Jana Šlosárka, 2005)

V příštím čísle se zaměřím na práva a povinnosti opatrovníka.

Janka

Děkujeme Městskému úřadu Dvůr Králové n. Labem za finanční podporu pro rok 2008.

Zároveň děkujeme i všem dalším sponzorům, kteří jakýmkoliv darem, ať už finančním či hmotným, přispěli k realizaci akcí pořádaných naším sdružením.

Společnost pro podporu lidí
s mentálním postižením v ČR, o. s.
okresní organizace Trutnov

Číslo účtu SPMP: 129 803 808/0300
IČO: 68244673

Bc. Jitka Punnerová
Klazarova 968
544 01 Dvůr Králové nad Labem
Česká republika (CZ)
tel: (+420) 607 153 682
e-mail: JitkaPunnerova@seznam.cz

web: www.spmp.cz